

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
semestvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABOR*
MARIBOR, Jurčičeva ulica

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefona intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoštevilni ra-
čun št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: III.

Maribor, četrtek 13. julija 1922.

Številka: 155.

Konsolidacija slo- venske demokracije.

Maribor, 11. jul.

Svoj velikopotezni govor na zboru
zaupnikov JDS dne 9. t. m. v Ljubljani
je minister dr. Žerjav završil z be-
sedami: »Držimo v stranki vez med
vodstvom in strankinimi organizacija-
mi, med voditelji in pristaši in uspeš-
no bomo vršili svojo veliko nalogo, da
smo krepka in nepremagljiva posadka
velike misli jugoslovanske demokracije
na našem zapadu.« Z viharjem odo-
bravljajo so sprejeli zaupniki izjavo
najodličnejšega predstavnika sloven-
ske demokracije. In kakor smo že po-
ročali, so zaupniki iz cele ljubljanske
oblasti svojem mušljenju o onih, ki
so svoje življenje postavili nesebično v
službo domovine in stranke, dali naj-
eklatantnejši izraz s tem, da so so-
glasno dali dr. Žerjavu zadoščenje za
vse trpljenje in napade na izvolitvijo
strankinim načelnikom za ljubljansko
oblastno organizacijo stranke.

Kdor je v ljutem viharju zadnjih
tednov pod vtisom neprestanih fraz o
razpadu slovenske demokracije morda
vendarle začel vsaj hipno
dvomiti, mu mora biti nedeljska stran-
kna manifestacija v Ljubljani merilo
za nadaljni razvoj, za konsolidacijo in
napredek stranke.

Nobena stranka v Sloveniji še ni
bila izpostavljena tolikim viharjem
kakor slovenska demokracija. Iz vseh
kotov so bučali viharji, iz vseh kotov
so se rezali kakor zle večje satanski
obrazi vseh nasprotnih strank in iz
vseh kotov so udarjali z batji politične-
ga gnoja in politične nepoštenosti na
slovensko demokracijo.

Stranke, ki pravijo, da so napredne
in svobodomiselné, so se upregle v ja-
rem najgrše reakcije, da skupno z njo
zborijo in potisnejo v prah in blato slo-
vensko demokracijo. Sklepale so se
proti demokratom najnevarnejše koa-
litije svobodomiselné soc. demokracije
in naprednega narodnega socializma z
najgršim ultramontanstvom, priskoči-
li so jim od časa do časa na pomoč še iz
tabora napredne samostojne kmetске
stranke, ki si je priporila svojo današ-
njo moč edino s pomočjo — moralno
in materijelno — slovenske demokraci-
je. Pod plaščem fraz socialnega dela
ali razrednega boja so sipale vse te
stranke točo obrekovanj in psovč na
slovensko demokracijo kot zaščitnico
kapitalizma. In ko se je iz vrst kapi-
talistov dvignila burja proti slovenski
demokraciji, češ da noče ščititi njihovih
interesov, zopet je bila ona nena-
ravna, ošudna in nemoralna koalicija
vseh protidemokratskih strank, ki je
s satanskim nasmehom ščuvala kapi-
taliste proti demokraciji.

Demokracija pa je stala v vseh teh
viharjih kakor kraška skala, in se ni
umaknila niti za korak. Odbijala je z
nepopisno energijo vse nasprotné u-
darce na pet, na šest strani v sveti za-
vesti, da pomeni propast demokracije
tudi propast narodnega in državnega
edinstva.

Ne le to. V vseh teh viharjih se je
slovenska demokracija spopolnjevala
in konsolidirala. Dne 9. aprila si je
ustanovila organizacijo za mariborsko
oblast in od takrat si v tem ozemlju
izpopolnjuje teden za tednom od okra-
ja do okraja svojo organizacijo. Dne
9. julija pa se je enaka organizacija u-
stanovila v Ljubljani za ljubljansko
oblast. To oboje pomeni živo poglobi-
tev strankinega dela, pomeni močno
okrepitev njenega notranjega živ-
ljenja, njene organizacijske in agitačne
moči, pomeni pripravo novih sve-

Meja med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo končnoveljavno določena.

Maribor, 12. junija. (Izvirno). Na
zadnji seji mednarodne razmejitvene ko-
misije, ki se je vršila dne 11. t. m., so
se končnoveljavno določile zadnje po-
drobnosti glede razmejitve med našo
državo in nemškoavstrijsko republiko,
tako, da je cela meja od razmejitvenega
križišča pri Toki v Prekmurju do kri-
žišča na Peci na Koroškem končnovel-
javno določena. Meritorična dela raz-

Naša delegacija za sejo Zveze narodov.

Beograd, 12. julija. (Izv.) 17. t.
m. se prične v Londonu zasedanje Zve-
ze narodov. Med drugim se bo raz-
pravljalo tudi o vpadih bolgarskih
tolp na naše ter na rumunsko in grško
ozemlje, nadalje o narodnih manjši-
nah in o madžarski meji napram naši
državi in Rumuniji. Vlada je že dolo-
čila delegate, ki bodo zastopali našo

državo. V delegaciji je pet pooblaščen-
cev ministrstev in sicer: Mate Boško-
vič, Mihajlo Ristić, Mihajlo Gavrilović,
Mile Rakić in Milutin Jovanović,
nadalje kot eksperti polkovnik gener-
nega štaba Nedić, naš ataše v Sofiji dr.
Jovanović, odvetnik dr. Reis in tajnik
zunanjega ministrstva Milan Antić.

Pred katastrofo v Nemčiji.

Govor nemškega državnega kancelerja.

DKU Berlin, 11. julija. Pri da-
našnjem (drugem) posvetovanju o za-
konu za zaščito republ. je držav. kan-
celar v državnem zboru izjavil: Za-
kon se mora kar najhitreje uveljaviti.
O državni edinosti se sploh ne sme
razpravljati. Rešitev Nemčije ne more
biti delo samo enega razreda, najmanj
pa delo delavskega razreda samega; le
skupnost vseh slojev naroda in vseh
dežel, vključno Bavarske, lahko po-
maga. Mi smo delo načeli. Reparacijski
problem nas neizmerno tlačí. Poli-
tična napetost razjeda narod v notra-
njosti. Težkoče denarnega problema
razdružujejo razrede. Ali je bil sploh
kedaj kak narod v taki stiski, kakor
je v tej uri nemški narod? Politična
atmosfera je preveč razgreta, zato smo
brez odlašanja in odločno posegli po
tem sredstvu.

Angleški gospodarski krogi za popust-
ljivost napram Nemčiji.

Pariz, 11. julija. »Agence Havas«
poroča iz Londona: »Daily Mail« piše,
da je pri Foreign office nastopila zveza
londonskih bank in zahtevala, da naj
angleška vlada nemudoma stori vse,
kar je mogoče, da se Nemčiji pomore.
Zahtevala je, naj se plačila, ki bi jih
moralala Nemčija izvršiti do 15. t. m.
preložijo in da se obnovi akcija za
mednarodno posojilo Nemčiji. »West-
minster Gazette« izjavlja, da je jasno
nad vsaki dvom, da bo treba poseči po
novih metodah. List predlaga, naj bi
zavezniki dovolili Nemčiji triletni mo-

KRIZA V ČEŠKIH RUDNIKIH.

DKU Praga, 11. julija. Danes se
je otvorila konferenca zastopnikov ru-
darjev iz vseh rudokopov češkoslovaške
republike. Ugotovilo se je, da se po-
ložaj v splošnem poslabšal. Stevilo od-
puščenih rudarjev se je od meseca ma-
ja zvišalo za 8000. Razentega pa je
obrat v vseh rudnikih omejen; v neka-
terih jamah se dela samo po dva dni v
tednu. Povsod so se znižale mezde, pro-
dukcija pa se je dvignila. Soglasno je
bila sprejeta resolucija, v kateri zahte-
vajo ukinjenje oddaje premoga, odstra-
nitev izvoznih premogarskih sindikatov
kot prehod k socializaciji rudnikov.

LIKVIDACIJA PREMOŽENJA ČR-
NAGORSKE DINASTIJE.

Beograd, 12. julija. (Izv.) Mini-
strski svet bo te dni sklepal o likvida-
ciji zaplenjenega premoženja dinastije
Petrovićev, Zadeva se bo rešila v smi-

ratorij ali pa vsaj privolili v to, da bi
Nemčija plačevala in natura. Vseka-
kor pa je glavno, da celotni dolg Nem-
čije znižajo na tako mero, da ga bo
Nemčija res mogla plačati.

Tudi Francija popušča?

DKU London, 11. julija. V diplo-
matskih krogih se govori, da je Fran-
cija svoje stališče napram politiki Ve-
like Britanije in bankirjev, ki se za-
vzema za podporo Nemčije pri plače-
vanju reparacij, precej omilila.

Poincaré bo vabljen na konferenco
v London.

DKU London, 11. junija. Reuter-
jev urad doznava iz vladnih krogov,
da bo povabljen ministrski predsednik
Poincaré z ozirom na sedanji položaj
v Nemčiji, naj čim prej pride na kon-
ferenco ministrov, ki bi se sicer vršila
šele koncem julija v Londonu.

Reparacijski premog.

Pariz, 11. julija. Pogajanja nem-
ške vlade z reparacijsko komisijo o do-
bavi reparacijskega premoga so se za-
čela danes dopoldne v Parizu.

Prisilno posojilo.

Berlin, 11. julija. Davčni odsek
državnega zbora je danes sprejel v
drugem čitanju zakon o prisilnem po-
sojilu. Višina posojila se je določila na
70 milijard mark. Sprejet je bil pred-
log, da se ves znesek porabi za kritje
naturalnih in stvarnih dajatev an-
tanti.

slu tozadnega sklepa narodnega sve-
ta v Podgorici, ki je predložil tozadev-
ni načrt.

SPANSKA BOLEZEN V ČRNI GORI.

Beograd, 12. julija. (Izv.) V Črni
gori je začela v zadnjem času zopet
razsajati »spanska«, posebno v kola-
šinski okolici. Ministrstvo za narodno
zdravje je odposlalo posebno zdravni-
ško komisijo, da ukrene vse potrebno,
da se prepreči razširjanje bolezni.

BORZA.

Zagreb, 12. julija. (Izvirno.) Sklepni
kurzi: Pariz 6.75, Curih 16.40, London
3.80, Berlin 18.12, Dunaj 0.33, Praga 2.0,
Milan 3.75, dolarji 82.25, Budimpešta
6.45.

Curih, 12. julija. (Izvirno.) Sklepni
kurzi: Zagreb 1.56, Dunaj 0.02%, žig.
kr. 0.02%, Praga 12.50, Newyork 5.122,
Berlin 1.11, Pariz 42.10, London 23.16,
Italija 23.40, Budimpešta 37, Varšava 9.

žili moči v raznih krajih naše domov-
ne v strankino delo.

Dr. Žerjav je na strankinem zboru
v Ljubljani povdaril s polno zavestjo
isto, kar je zbor zaupnikov dne 9.
aprila v Mariboru v svojih sklepili
jasno izrekel: da slovenska demokra-
cija ne sme več prepuščati odgovor-
nosti za razvoj in napredek napredne
misli na deželi oni stranki, ki misli, da
bo ljudstvo stalno sledilo samo raz-
redni frazi, da ne sme na deželi več dr-
žati rok križem, ampak da mora de-
mokratska stranka pričeti s krepko
inicijativo tudi po deželi. »S čistim a-
grarnim programom« — je pravilno
povdaril dr. Žerjav — »ni mogoče pri-
dobiti pri nas ljudskih src. Če pa
kmečki program pomenja dviganje
kmečke izobrazbe in skrb za zboljša-
nje kmečke produkcije, potem je to
tudi naš program. S samim kmečkim
delom Slovenci ne morejo izhajati. Če
ne bomo ustvarili lastne industrije in
razširili svoje obrti, bomo gospodar-
sko zaostali.«

Da, iz naših centrov Ljubljane in
Maribora mora priti v mase našega
naroda, zlasti na deželo, novi val sve-
žega in zdravega političnega, zlasti pa
gospodarskega in kulturnega dela.
Energijska našega voditelja dr. Žerjava,
ki je z nadčloveško silo premagal svo-
jo težko bolezen in se je — dasi ne po-
polnoma zdrav — zopet s svojo staro
odločnostjo vrgel v politično areno,
nam mora biti vzor delavnosti in po-
žrtvovalnosti. Njegov prvi zopetni
nastop po težkih mesecih bolezni nam
bodi jasno znamenje, da je naša stran-
ka konsolidirana bolj ko kedaj, nam
pa mora biti tudi signal, da se vsi, pa
res vsi vržemo z novo energijo v bo-
ja za ideale prave demokracije.

Razočarana Italija.

Zdi se, da Italijo zapušča ona sreča,
ki se je držala od zedinjenja do
konca svetovne vojne. Dasiravno v
vsaki vojni, celo z Arabci in zamorci,
tepena, je vedno ostala zmagovalka,
seveda po zaslugi drugih. Danes pa
nima več sreče. Najhujši udarec je do-
živela Italija takoj ob koncu svetovne
vojne, ko se ji je naenkrat, kar čez noč
razblinila sovražna in premagana Av-
strija v nič ter je pri svojem prodira-
nju proti severu zadela na popolnoma
novo, nepremagano, samozavestno dr-
žavo — Jugoslavijo, ki ji je zastavila
pot. Ker z oboroženo silo ni mogla in
ni ni smela napasti te nove države, se
je spravila nad njo z orožjem vseh
mogočih političnih spletk in intrig. Saj
je pa bilo to tudi naravno; svojih sto-
letnih sanj o popolni in neomejeni
nadvladi Jadranskega morja in vzhod-
nih njegovih bregov, v katerih so ži-
vele in umirale generacije, vendar ni
mogla na mah zavreči. Poleg »Trento
e Trieste« je bila zahteva po vzhodni
obali Jadrana »altra sponda« stalna
točka v programu bojevitih ljudi v
Italiji, to je: aneksija Dalmacije in
ustanovitev italijanskega protektorata
nad Albanijo, če se že ne bi posre-
čilo, napraviti iz tega ozemlja — ko-
lonijo. Nastanek naše mlade krepke
jugoslovanske kraljevine od Triglava
pa skoro do Soluna, je uničil ta sen,
izprevrnil ga je v nič. Stara benečan-
ska dedščina je šla v izgubo.

Kljub temu prvemu neuspehu pa
Italija vendarle ni obupala. Ni se mo-
gla živjeti v misel, da je njen sen za
vedno pokopan. Zato je poizkusila
poleg spletkarjenja in intrigiranja še
z gospodarsko aneksijo. Pridržala si je
Trst, Reko in Zader, hoteč s tem dobiti
v roko naša morská izhodišča. Skoz
ta izhodišča naj bi
tekla ves promet iz in v našo državo in

to seveda pod njeno kontrolo. Naši poljedelski in drugi produkti naj bi šli skozi ta vrata v Italijo, iz Italije pa naj bi prihajali k nam vsi ostali predmeti. Tako bi postala naša država gospodarsko, sčasoma pa tudi politično, popolnoma odvisna od Italije — njena kolonija. Toda kakor teritorialne aspiracije, tako je zadelo bridko razočaranje tudi te gospodarsko-politične. Naša država pač izrablja Italijo, da ji prodaja za lire svoje odvisne življenjske potrebščine, noče pa kupovati pri njej svojih uvoznih potrebščin, katere dobiva mnogo ceneje drugod. Luke, s katerimi je hotela zapreti naš izhod na morje, pa so postale mrtve točke. Naša gospodarska politika je onemogočila Italiji tudi še ta zadnji poizkus osvojiti si nas. Danes imamo že v žepu pogodbo za 100 milijonsko dolarsko posojilo, s katerim bomo lahko zgradili lastne luke in lastne železniške zveze z njimi ter se tako popolnoma osamosvojili od italijanskih, ki bodo s tem obsojene na počasno umiranje. Obenem s tem pa se bodo za vedno zaprle naše meje tudi italijanski trgovini in italijanskim delavcem. To je hud poraz, hudo razočaranje.

Pa tudi gospodarsko prodiranje v Albanijo, od katerega si je Italija toliko obetala, noče uspevati. Vsa prizadevanja italijanskih podjetnikov, da bi dobili v Albaniji koncesije na zalogo olja, rudništva in za gradnjo železnice, so ostala brezuspešna. Povsod so našli na živah odbor. Le trgovinski promet in v deželi navadnimi potrebščinami se je mogel razviti do neke mere. Pa tudi v tem nimajo Italijani srečne roke. Edini posredovalci tega prometa so bili stari, mali in večinoma nezmožni parniki paroplovne družbe »Puglia«, ki je v svesti si svojega monopolskega položaja — za nekoliko ur trajajoči prevoz zahtevala cene, ki so malo zaostajale za onimi, ki so se še pred vojno zahtevale za luksuzno kabinu na Lloydovih parnikih iz Evrope v Ameriko. V zadnjem času pa so se tudi v tem oziru stvari znatno izpremenile v prilog Albanije. Tiranska vlada je polagoma prišla v tesnejše stike z našo državo ter si s tem izdatno zavarovala hrbet napram italijanskim stremljenjem, pri čemer pa se kaže vedno jasnejše tudi roka Francije. V zadnjem času pa se je položaj še bolj poostрил. V Draču je prišlo do neprijetnih izgrediv Albancev proti Italiji, na kar je italijanski zunanji minister Schanzer zaklical v rimskem parlamentu resne opomine in svarila na naslov albanske vlade. V odgovor na to pa je tiranska vlada iznenada objavila zelo zapopran carinski tarif, ki mora naravnost prohibitivno učinkovati na italijanski izvoz v Albanijo.

Velika pobitost v italijanskih trgovskih krogih, posebno v Apuliji, je

razumljiva, ako si bliže ogledoma važnejše postavke (carine v zlatih frankih za vsakih 100 kg): za volno, tudi pomešano z bombaževino, 800; svilene tkanine 2200; mešane in fantazijske snovi s svilenimi progami 1000; pobarvane in potiskane volnene snovi 200; baržun 350; surovo platno 80; ubeljeno 150; klobuki in fesi 800; navadno milo 60; parfumirano 2000; obuvale 800; testenine 60; konservirano sadje, krompir, zelenjava, sveže in posušeno sadje 100; sardine in ribje konzerve 500; pivo v steklenicah 50; namizno vino Marsala, Vermut 100; likerji 200. S tem je trgovina v Bariju zadeta pri korenini in to tem huje, ker italijanska vlada, v svesti si svojega jaknega položaja, ni smatrala za potrebno, da bi sklenila z Albanijo pravilno trgovsko pogodbo. V zvezi s tem pa tudi ni docela neverjetna govorica, ki kroži že nekoliko dni po svetu in katero so zabeležili tudi že nekateri italijanski listi, da namerava Francija namreč dovoliti Albaniji za povzdigo in organizacijo dežele posojilo v znesku 700 milijonov frankov, za katero bi prevzela jamstvo Jugoslavija. Ta vest uradno sicer še ni potrjena, značilno pa je, da je francoska vlada, ki sicer tako rada dementira razne govorice, doslej še ni zanikala. Vsekakor pa je že iz tega razvidno, da je doživela Italija tudi v Albaniji veliko razočaranje.

Istotako hudo razočaranje je doživela Italija zadnje dni pri sklepanju sporazuma z Anglijo v Londonu. Mi smo svojočasno prinesli brzojavno poročilo iz Pariza, v katerem se je trdilo, da sta Schanzer in Lloyd Georges sklenila tajno pogodbo, ki je naperjena deloma tudi proti Franciji. Jugoslaviji in sploh mali antanti, kakor pa se je sedaj izkazalo, so bile to le od Italije z gotovim namenom razširjene lažnjive vesti, dočim je v resnici Schanzer zapustil London z dolgim nosom, ker do pogodbe, razen gospodarske, sploh ni prišlo, ker se Anglija ni hotela dati izrabiti v nečedne italijanske namene. To je zopet nov in prav hud poper. Istotako pa je Italija razočarana vsled notranjega gospodarskega stanja, ki je, čeprav je »zmagovalka«, skrajno desolatno, kar priča že njen dolg, ki je narasel letos na 200 milijard lir. Tako zadeva Italijo razočaranje za razočaranjem. Vedno bolj jo zapušča sreča, kakor da se hoče usoda maščevati nad njo za krivice, katere je storila nam Jugoslovenom. Od politike sovražstva, nasilja, zahrbtnosti in pohlepa pa tudi ni bilo mogoče pričakovati boljših rezultatov.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

solnčenje na prođu in potem izprehodi pod subtropskim rastlinstvom, vse to je tako lepo in prijetno, da človek na mah pozabi na vse moreče skrbi vsakdanjega življenja.

Glavno mesto otoka Hvara je Hvar, ki leži v prijetnem tihem zalivu na jugozapadni strani otoka pod kršnimi gorami, na katerih stoji zidine starih gradov. Mesto Hvar ima kakih 500 hiš ter približno 2500 prebivalcev, samih Hrvatov, med katerimi je kvečjemu par desetih Italijanov, celo famozno avstrijsko ljudsko štetje po »občevalnem jeziku« jih ni našlo več nego 69. V mestu je okrajno glavarstvo, več drugih uradov, zavodov in šol ter lepo število društev, med katerimi je tudi Sokol. Hvar je tudi sedež škofije, ki hrani v svoji zakladnici dragocenosti in umetnine, ki so vredne, da si jih človek ogleda. Poleg tega so v škofijski cerkvi shranjene tudi znamenite prastare čipke, velike vrednosti ter originalne slike slavnih italijanskih umetnikov pred vsem Palme mlajšega. Še znamenitejša slika pa hrani Benediktinski samostan na južnem obronku mesta, dvigajoč se s svojimi stari-mi zidovi izmed rožičev in citron. V tem samostanu se nahajajo slike mojstrov Jacoba da Ponte-Bassano, Francesco da Santa Croce ter od Mattea Rossella, iz 16. in 17. stoletja. Cerkev sv. Duha hrani krasno sliko Varotaria Padovana, dalje pa so še znamenite loža od San Michelis, gledališče po gr-

Politične vesti.

* **Katoliški shodi.** »Straža« trdi, da smo pri »Taboru« nesramni denuncijanti — »bog ji odpusti njen židovski žargon« — ker smo trdili, da se na katoliških shodih napada država. Pri tem prihaja naša mila sosedica v pozostroke učiteljice, ki si natakne naočnike na nos in vzame šibo v roke, da deli naprednemu časopisju politično lekcijo. Mi smo trdili samo to, da se na katoliških shodih govori o politiki v istem duhu in s istimi besedami, kakor na strankarskih shodih SLS. »Straža« nikjer ne pove, da bi imeli dr. Korošec et cons. za katoliške shode drug program, kakor za navadne strankarske shode. Po zdravi logiki smo kot politični nasprotniki upravičeni, da z istimi sredstvi in najisti način pobijamo politiko katoliških shodov, če je enaka navadni strankarski politiki. Menda nam ne bodo odrekli pravico, da bi ne smeli braniti svojih načel in svojega dela, ako jih oni smejo napadati! Mi opozarjamo na to — radi naših pristašev, ne pa morda kot lekcijo klerikalcem — da je v današnjih dneh nevarno za cerkev in njene moralne interese, če se postavlja pod dežnik gg. dr. Korošca, dr. Gosarja in dr. in če sama ne postavi mejnikov na meji med katoliško cerkvijo in Slov. Lj. stranko. Če je cerkev eno in isto s to stranko, tedaj imamo antiklerikalci pravico, da udarjamo po cerkvi in njenih napravah. To bodo priznali tudi gg. okoli »Straže«, ki dobro poznajo jezuitsko moralo: si finis est licitus... Mislamo, da bi se z nekoliko uvidevnosti na strani duhovščine dalo temu izogniti, pa kakor vidijo naši pristaši sami, nismo mi tisti, ki nosijo Boga na torišče političnih bojev in strasti...

* **Vprašanje madžarskih mej.** Poročali smo že obširno o našem sporu z Bolgarijo, ki se bo dne 17. t. m. obravnaval pred svetom Zveze narodov v Londonu. Ob istem času bo svet reševal tudi pritožbo Madžarske proti naši državi. Madžarska se je pritožila, da Jugoslavija ne spoštuje in ne izvršuje trianonske mirovne pogodbe (!). Prav posebno pa nas Madžarska napada v zvezi z vprašanjem madžarske manjšine v Jugoslaviji. Te dni so se vršila v Beogradu posvetovanja med vlado, poslaniki in delegati, ki so določeni za londonsko sejo Zveze narodov. Izgleda, da bodo Madžari in Bolgari nastopali skupno, zlasti še v vprašanju manjšin. Stambulski se bo tedaj zvezal s Horthyjem! Kljub temu bo nedvomno prodrla stališče naše vlade. Vsakomur je jasno, da hočejo Madžari in Bolgari izigrati mirovne pogodbe in se v to svrhu poslužujejo malih sporov, da skrijejo velike! O vprašanju madžarskih mej piše »Politika«: Medzavezniška komisija, v kateri so za-

štopani tudi predstavitelji naše in madžarske vlade, je pregledala obmej-ni teren in začrtala na zemljevidu več variant. Komisija se ni mogla zediniti na eni liniji, ker madžarski predstavnik ni privolil v predlog, da se komisija iz etničnih razlogov nekoliko oddalji od črte na zemljevidu trianonske pogodbe. Izrabljajoč ta spor se je Madžarska sporazumno z Bolgarijo obrnila pred forum Zveze narodov. Zveza narodov je sicer kompetentna, da posreduje v tem sporu, ne more pa ga rešiti. Njen sklep ni zakonito obvezen ne za nas in ne za Madžarsko. V tem tiči paradoks. Če Zvezino posredovanje ne bo uspelo, pride vprašanje pred veleposlaniško konferenco, ki je kompetentna določiti definitivno mejo med Madžarsko in našo državo iz katere sklepi so za nas obvezni. Sportangira tudi Čehoslovake in Romune, zato bo naša država nastopala sporazumno s Čehoslovako in Rumunsko proti madžarsko-bolgarskemu bloku.

* **Komunistične in socialistične strahove,** ki se večkrat pojavijo tudi v glavah naših socialistov, ko prodajajo svojim sodrugom zunanje politično modrost, pobija »Prager Presse« z dne 8. t. m., ko piše: »Komunisti pravijo, da buržoazija vseh držav pripravlja novo vojno, da vidi v vojni edini izhod iz sedanje krize, katere ji je dobrodošla in da upa izboljšati svoj položaj le s pomočjo nove vojne. Seveda je to popolna neumnost. Buržoazija je pač toliko pametna, da ve, da ji vojna ne more prinesiti nobenih ugodnosti, saj je njena sedanja kriza le posledica vojne. Mase, ki se danes pod komunističnim vodstvom bolj kot kedaj poprej zagajajo v buržoazijo, je razdražila in napolnila s takim sovraštvom samo in edino minula vojna. Med buržoazijo bo pač težko najti mislečega človeka, ki bi hotel interesom svojega razreda pomagati z novo vojno, uničujočo gospodarske vrednote. Tak človek bi bil navaden norec, zato pa so komunistične trditve zgolj tendenciozne pravljice —

* **Blokaški vodje med seboj.** Mi smo že poročali o proticerkvenem govoru, ki ga je imel Stj. Radić na pro-bu poslanca Kripića-Močilara in kateremu je prisostvoval tudi znan blokaški župnik dr. Rittig. Dr. Rittig je spisal v »Kat. listu« oster članek proti Radiću, kjer mu očita, da je demagog, zapeljivec ljudstva in podobno. To je Radića razjarilo — znano je, da je Radić do skrajnosti samoljubljen in surov — pa je Rittigu odgovoril v »Sl. Domu« na prav surov način. Pravi, da je z lažjo začel in z lažjo končal, da je (dr. R.) nekakšen krščanski sociallec in preponižni monarhist, izpraznjena lopta in vedno nasmehljana narandža itd., hkratu tudi udriha po p-povskih listih. Tako ljubeznivi so blokaški vodje tam, kjer ni prilike, da bi

Otok Hvar.

Ena najlepših točk naše jugoslovenske Dalmacije je brezdvomno otok Hvar, saj ga ne imenujejo brez poudarka »Jugoslovenska Madeira«. Od Splita, odkoder vozijo vsak dan parniki v njegova pristanišča Hvar, Jelso, Stari grad itd., je oddaljen kakih 40 km. — Otok sam je dolg 63, a širok 10 km. ter je večinoma gorat (apnenec) ima pa tudi prijetne ravninice in dolinice, poljane in gozdičke, večinoma zelene v letu in v zimi. Povprečna letna temperatura na Hvaru znaša 18,3 stopinj C, v januarju 9,3 stopinj C, v juliju 25,2 stopinj C, v decembru pa 10,3 stopinj C; njegova klima je torej toplejša, a poleti mnogo ugodnejša nego ona v Meranu. Radi tega Hvar ne pozna naglih vremenskih sprememb. Kako zdravo in dobro je njegovo podnebje, pa priča najbolj to, da umre na tem otoku največ ljudi od ostarelosti. Zato pa na Hvaru, ki ne pozna snega, uspeva bujno subtropsko rastlinstvo, kakor vedno zeleni hrasti, ciprese, oljke, lavoričke, palme, citrone, oranže, mirta, aloje, agave itd., ki mu dajejo izraz nedosegljive krasote.

Vsem tem prirodnim krasotam in živnemu podnebju tega našega lepega otoka pa se pridružuje še sinje, vedno drhteče morje s svojimi tihimi zalivi, kopališči in prodovi, na katerih se po kopelji tako udobno počiva. Vožnja s čolni kopanje v topli morski vodi,

škem uzoru, ki je najstarejša v Dalmaciji in sploh eno najstarejših novodobnih gledališč na Balkanu. Znamenite so gotijske hiše rodbin Palladini in Zečić-Leporini ter dalje zdraviliški hotel. Hvar je tudi rodno mesto Hanibala Lučića, hrvatskega pesnika iz prve polovice 15. stoletja.

Drugo mesto na Hvaru, Stari grad, ki leži popolnoma skrit v dolgem zalivu na zapadnem robu otoka, je starejše nego mesto Hvar ter tudi večje. Stari grad ima približno 800 hiš ter 3200 prebivalcev, med njimi komaj 50—80 Italijanov. Tudi v tem mestu je več uradov, šol in društev, Sokol, čitalnica, tamburaško društvo, prikladen hotel in več gostiln in restavracij ter več cerkva z mnogimi znamenitostmi in istotako dragocenimi slikami. Palme mlajšega in drugih mojstrov. V okolici se nahaja več starin, na polju v ozadju so izkopine starodavne grške nekropole in starodavnih kipov. V njegovi okolici se nahajajo krasni kraji, ki nudijo udobna sprehajališča. Stari grad je rojstno mesto pred 350 leti umrlega hrvatskega pesnika Hektorovića, kateremu so Starograjčani postavili v svoji sredini tudi spomenik. Mesto je v prejšnjih stoletjih mnogo trpelo vsled napadov morskih roparjev in Turkov. Najhuje so razsajali v mestu Turki l. 1538.

Tretji znameniti kraj na Hvaru je Jelso, znana posebno po svojem zdraviliškem in letoviškem značaju, ki ima

sezono, ki traja vse leto. Poleg tega pa je Jelso, ki ima okrog 600 hiš ter 1700 prebivalcev, tudi važno trgovsko in prometno središče. Nahaja se istotako kakor Hvar in Stari grad v varnem zatišju zaliva v približni sredini severne obale, odkoder se odpira prekrasen pogled na kršne višave otoka Brač. Jelso ima jako udobno urejen letoviški hotel »Jadran«, last znane jadranske hotelske družbe, lepe vrtove in sprehajališča ter kopališča s prodovi. Obenem pa je Jelso tudi najboljše izhodišče daljših in krajših izletov in tur, kakor v Vrbosko (40 minut), v Vrbanj (50 minut), Svirce, Vrisnik, Pitve, Tor, Sv. Luka, Prapatno, v Grabuško jamo, Velibor, Sv. Nedelja, Grablje, Sućuraj itd.

Znamenita so hvarska vina, katerih izvažajo Hvarani na desetstisoče hektolitrov, proizvajajo pa tudi sami rum, prošek, žganje itd. Hrvatske smokve so enako izborne kakor smirnske v Mali Aziji, okusno pa je tudi drugo južno sadje. Mnogo pridelajo Hvarani tudi rožičev, bajam, maslin in drugega, pečajo pa se tudi s pridelovanjem dragocenega rožnega olja, rožmarinovih dišav, konserviranjem sardel itd. Kdor misli v teh mesecih na oddih v Dalmacijo, najde na Hvaru pač največ. Podrobnosti sporoči na zahtevo brezplačno hotel »Jadran« v Jelso na Hvaru.

ndrihali po državi. Seveda, če bo treba, negiraj Beograd in narodno jedinstvo, bo katoliški Rittig prav sladkega obraza sekundiral Radiću, onemu Radiću, ki bi rad vse pope vtopil v žlici vode, da bi mu ne silili v republikansko zelje. Priporočamo »Straži«, ki na vsa usta hvali Hrvatski blok, da si ogleda blokaško slovo in poroča kaj več o nji; nedvomno bo dobila več gradiva, kakor če išče razkol med demokracijo. To gradivo bo kakor nalašč za »Stražo«: saj je škoda, da ni še Radić njen sotrudnik; bi bilo še več surovosti, psokv in zafrkacij.

Dnevna kronika.

— I. Jugoslovenska Sokolska razstava v Ljubljani. Razstavnji odsek pozivlja vse župe in društva, da razstavne predmete takoj dopošljejo odseku, ker od 15. t. m. se ne bodo več sprejemali. Slavnostna otvoritev je 23. julija 1922. ob 10. uri dopoldne.

— Društvo konceptnih uradnikov politične uprave v Sloveniji ima v četrtek dne 13. julija 1922. ob 4. popoldne izredni občni zbor na katerega vabi vse člane in prijatelje društva. — Odbor.

— Škrlatica v Dolgošah. V vasi se je pojavilo zadnje dni 7 novih slučajev. Dva starejši osebi sta se danes prepepeljali v javno bolnico. Skoro vsi slučajji so po našem mnenju združeni z vnetjem ledvic. Bolniki so namreč po telesu močno otekli. Ker se slučajji prikrivajo, navidezno zdravi bolniki prosto zahajajo v neokužene hiše, upamo, da v kratkem poročamo več novih slučajev.

— O samomoru Antona Šarha iz Ruš pojasnjuje Srbska združena banka v Novem Sadu v »Slov. Narod«, da ni res, kakor se je govorilo, da je Šarh poneveril večjo vsoto in da je bil radi tega odpuščen in v sodnijski preiskavi. Banka je že meseca februarja 1921 prekinila nakupovanje lesa v Sloveniji. Istočasno je s Šarhom tudi natančno obračunala ter pozvala vse one, ki imajo še kake terjatve, da do gotovega roka vpošljejo račune. Prijavilo se je skupno 28.000 Din. terjatev, ki so se kot upravičene takoj izplačale. Pozneje se je prijavilo še 6.250 Din., znesek, ki se je pozneje zmanjšal na 3.786 Din. Šarh bi moral v celotni obračunati samo še to vsoto. Ker se pozivu banke ni odzval, je ta sodnijsko zahtevala obračun. Zakaj se temu pozivu ni odzval in izvršil samomor, ni znano. Vse govorice o poneverjenju velikanskih vsot itd. so popolnoma neosnovane in izmišljene. To je najboljši odgovor vsem njegovim obrekovalcem.

— Nemška »Gründlichkeit«. V Nemčiji je pred par dnevi izšel novi vozni red, tzv. Reichskurenbuch. Razdeljen je na tri dele: »Deutschland«, »Oesterreich-Ungarn« in tuje države. V avstro-ogrskem oddelku so tudi »tschechoslowakische Staatsbahnen«!

Dopisi.

Guštanj - Ravne. (Odhod). Državni nadzornik jeklarne na Ravneh, g. dr. Obersnel je odšel v Jesenice, kjer je stopil v službo »Kranjske industrijske družbe«. Z odhodom znanega rodoljuba zgubi naš trg zelo mnogo. G. Obersnel se je kot Tržačan hitro udomačil v naših razmerah in postal pristen Korošec. Ni sicer nastopal s pompom v javnosti, tembolj pa je bil agilen na tihem. Bil je ustanovitelj »Sokola« v Guštanju in ves čas njega starosta. — Stori je vse, kar je le mogel, — s peh tega društva, ki je pod njegovim vodstvom postalo najboljšo v Mežiški dolini. Brez njega bi ne bilo drugih sokolskih društev. V narodnem oziru smo njim mnogo zgubili. Vsako narodno stvar je podpiral, kolikor je pač kot drž. nadzornik podjetja, kakor je jeklar na Ravneh zmogel. Največ hvaležnosti pa mu je gotovo dolžna jeklar na Ravneh. S svojo razsodnostjo in objektivnostjo je preprečil marsikateri spor vodstva z delavstvom. Lahko pa se trdi, da je bil on tisti, ki je srečno prevedel jeklarne brez vse nevarne in umetno vstvarjene krize. Ne vemo, kaj bi bilo z jeklaro, ako ne bi imela tako neumornega nadzornika. Bil je več kot nadzornik! Vse moči je posvetil jeklaru, stikal po vzo-

kih neuspehov, se vozil za obrač v Ljubljano, Beograd, iskal odjemalce, delal propagando itd., da doseže, kar je v prid jeklaru. Vse to ni delo nadzornika. Kljub temu pa so nekteri gospodje že težko čakali njegovega odhoda, kajti dr. Obersnel je bil edini, ki je vedel za vse njihove grehe. Ker je vodstvo jeklarne v rokah — inozemcev, se je posebno trudil, da uveljavlja tudi v jeklarni narodnostni princip. — G. dr. Obersnela bomo težko pogrešali, toda ako gotovi gospodje mislijo, da bodo njegovi nameni sedaj prišli bujno kliti, se pač temeljito motijo. Drž. nadzornika sicer ni, tembolj pa bodo oči drugih odprte in opazovale vse, kaj se v jeklarni zgodi. Narodnim krogom v Jesenicah čestitamo k vrli pridobitvi. Merodajno oblast pa opozarjamo na slabo gospodarstvo v jeklarni! Treba bi bilo, da ostane nadzorstvo in sicer radi slabega gospodarstva!

Srbska siročad v Mariboru.

Kakor smo že poročali je prispela v nedeljo v Maribor srbska siročad v spremstvu glavnega odbora »Društva za vaspitanje i zaščito dece«. V spremstvu so bili: Predsednik general g. Rasić, prvi jugoslovanski vojni minister, podpreds. g. Lazarević, policijski šef v ministertvu s soprogo, glavni blagajnik g. Todorović s soprogo ter odborniki gđe. Safarić, g. Popović in g. Kostić. Z ozirom na utrujenost dece se je izvršil pozdrav na kolodvoru na izrečno željo predsednika gen. Rasića popolnoma kratko.

Velika veselica v vojaški realki, o kateri smo že poročali, se je obnesla moralno in najbrže tudi gmotno prav dobro. Zasluga gre v prvi vrsti narodnim in oficirskim damam in vojaškim krogom, posebno pa še majorju Kovačiču, ki so storili vse, da veselica čim sijajnejše uspe.

V ponedeljek dopoldne si je deca pod vodstvom svojih učiteljev v spremstvu mariborske siročadi ogledala Maribor med drugim tudi vrt g. Džamonje. Opoldne je bila deca pogostena v Drž. dečji stanici in sicer vsa, srbska ter naša in vsa enako. Da je bila pogostitev dobra, gre zahvala upravitelju zavoda g. Dimniku in plemenitim mariborskim darovalcem obeh narodnosti.

Ob treh popoldne se je vsa deca odpeljala z vlakom v naše zavedne Ruše. Železniška uprava je dala izletnikom vse ugodnosti, za kar ji moramo izreči priznanje, posebno še g. načelniku Štefinu. Izletu se je pridružil tudi več mariborskih dam in gospodov, kakor ravnatelj učiteljskega g. Pirc z družino, ga. Balonova, gospod in gospa dr. Lipoldova, g. pukovnik Stefanovič z družino, načelnik okrožnega urada za zaščito dece g. Pleskovič, osobie Drž. dečje stanice z upravnikom g. Dimnikom na čelu. Na kolodvoru v Rušah je pričakovala izletnike šolska mladina iz Ruš in Selnice z učitelstvom, sokolski naraščaj ter mnogo narodnega občinstva. Izletniki je pozdravil v. naduč. Lasbacher; zahvalila se mu je mala Srbkinja v imenu drugov in družic ter g. Pleskovič kot predstavnik drž. zaščite dece, nakar se je razvil lep sprevod do vrta gostilne Mulej, kjer je bila deca kar najsijajnejše pogostena, kar je zasluga naših vrlih in požrtvovalnih Rušanov, predvsem družine Sernčeve, gospe Lichtenwallnerjeve, dr. Skazove, Glaserjeve, dr. Goriškove, družine Stanijeve, gđe. Lingljeve, g. Lasbacherja in ostalega učiteljsva ter mnogih darovalcev, katerih imena nam niso znana.

Na vrtu se je razvila živalina zabava; deca se je pomešala, in tako si videl gruče srbske, ruške in mariborske dece, kako pristrčno in neprisiljeno so se med seboj zabavale, kot bi bili že stari znanci. Tu se je pokazalo, da kri ni voda. Deca je rajala, prepevala in deklamirala. Ob petih je prispel glavni odbor v avtomobilih iz Fale, kjer so si dame in gospodje v spremstvu sodnega nadsvetnika Stergarja in pol. nadsvetnika g. Kerševana ogledali tamošnje naprave. Po prihodu teh se je zabava nadaljevala nemoteno. Pristrčno smo se zabavali pri nastopih malega komika Srbijanca in ganijeni smo bili

ob deklamacijah male Srbkinje, hčerke pukovnika Stefanoviča. G. nadsvetnik Kerševan se je zahvalil Rušanom v imenu odbora za lep sprejem, gosp. Pleskovič je razložil, zakaj se je odbor odločil, da pelje deca ravno v Ruše in povedal, da so bile tu prve žrtve avstrijskega nasilstva ob izbruhu vojne. Ruše se s ponosom imenujejo mali Beograd. G. Lazarevič se je zahvalil Rušanom za pristrčni sprejem in pogostitev, nakar se je g. nadučitelj v lepih besedah zahvalil izletnikom na posetu in napil vladarju. Vse občinstvo je navdušeno zapelo državno himno. Le prekmalu je prišel čas ločitve od prijaznih Ruš. Mariborska deca je poklonila srbski deci svoje narodne in državne zastave, katere je sprejela srbska deca z velikim navdušenjem in zagotavljala, da jih bo čuvala kot najdražji spomin na svoje druge iz Slovenije.

Ginljivi prizori so se dogajali ob razstanku na koroškem kolodvoru. — Otroci so se med seboj objemali, poljubovali in plakali. V torek zjutraj ob pol šestih se je srbska deca odpeljala proti Rogški Slatini. Na kolodvoru so se poslovili od njih še nekateri gojenci dečje stanice, več tukajšnjih dam, na čelu g. prof. Majcenova, ki je obdarila otroke z vrečicami in košaricami, napolnjenimi s pecivom.

Društvo za Vaspitanje in zaščito dece deluje od leta 1912. Svoje delovanje je poglobilo v prognanstvu v Solunu in ga po prevratu razširilo tudi izven Srbije. Izdaja več revij in vzdržuje več dečjih domov. Eden najpomembnejših je oni v Beogradu, iz katerega so bili tudi tokrat izletniki. V tem domu so nastanjene izključno vojne sirote. Tu ima priliko vsak gojenec, da se izuči katerekoli hoče obrti, od črevljarske do tiskarske. Taki izleti so velike važnosti in vršiti bi se morali večkrat in sicer srbske dece med našo, naše med srbsko. Medsebojno spoznavanje jugoslovenske dece bo rodilo najboljše uspehe in sovražniki države in jedinstva bodo imeli težje delo, kadar bo vstopila ta mladina v življenje. Ona bo poklicana, da izvede državno jedinstvo popolnoma, česar ni mogla storiti sedanja generacija. Hvaležni smo glavnemu odboru omenjenega društva, ki je dal inicijativo za medsebojno spoznavanje jugoslovenske mladine in želimo le, da bi se taki izleti ponavljali.

Mariborske vesti.

Maribor, 12. julija 1922

m Zadeva društva »Theater-und Kasinoverein«. Po prevratu je tukajšnji policijski komisariat razpustil društvo »Theater-und Kasinoverein« v Mariboru, ki je — kakor znano — lastnik gledališkega in kazinskega posloja. Na pritožbo interesiranih krogov (mariborskih Nemcev) je pokrajinska uprava dvignila odlok komisarijata, ker komisariat ni bil kompetenten za razpust društva. Istotako pa je pokr. uprava razpustila »Theater-und Kasinoverein« v Mariboru in ukinila njegovo delovanje, ker se mu je ponovno dokazalo, da je prekoračilo svoj delokrog.

O dvojni meri pri prehrani otrok povodom obiska srbske siročadi v Mariboru se je »Straža« v ponedeljek na debelo zlagala, češ da se je naše slovenske otroke hranilo s par žlicami kaše, dočim je bila srbska deca sijajno pogostena. Dejstvo je seveda, da ni bilo v prehrani otrok niti najmanjše razlike. Svojo zaslužno pohvalo za to laž bo »Straža« itak dobila s prizadete strani, mi samo kot kronisti pribijemo to najnovnejšo »Stražino« lopovščino.

m IV. redni občni zbor »Društva jug. akad. v Mariboru« se vrši v četrtek dne 13. t. m. ob 20. uri v društveni sobi. Vabijo se gg. starešine in ustanovni člani. Obenem pozivljamo abiturijente srednjih šol, ki so naprednega mišljenja, in mislijo nadaljevati študije na univerzi, da se udeležijo občnega zbora.

m Opozarjamo še enkrat cenjeno občinstvo na poskusno kuhanje kave, katero priredi v soboto dne 15. t. m. tvečka Julio Mejl d. d. ter priporočamo vsakomur, da se z brezplačnim posetom sam prepriča o kvaliteti Meinlove kave in kakega. 3148

m Ogenj. V Linhartovi ulici v magdalenskem predmestju se je danes dopoldne v bližini Mahorkovega skladišča petroleja vnela trava. Ker bi se lahko vnelo tudi skladišče, se je obvestilo gasilno društvo, ki je ogenj pogasilo. Trava se je bržkone vžgala vsled kakega cigaretnega ogorka.

m Opozarjamo cenjene čitatelje na današnji oglas krojaške šole »Univerzal« v Mariboru ter jo priporočamo, osobito ker je to edino ovlaščena strokovna potovalna krojaška šola v naši državi. Vsaka gospa in gospodična naj se okoristi s kurzi te šole.

m »Otok Hvar«. Kdor se zanima za Dalmacijo si lahko ogleda v vratih naše uprave v Jurčičevi ulici izložene razglednice in slike krajev, ki so omenjeni v današnjem podlistku »Otok Hvar«. Slike ostanejo izložene dva dni.

m Za srbsko siročad je daroval »Vrt«, Džamonja in drugovi veliko število svetlic, katere je prodala siročad na svetlici v vojaški realki ter izkupila zanje krog 1000 Din. Darovalcem srčna zahvala!

m Za ubogega invalida in njegova otroke nam je izročila obitelj Gj. Džamonja 200 K mesto daru k imenovanu gđe. Ljubice Gotto. Srčna hvala. Posnemajte.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Kavarna v mestnem parku. Od danes naprej pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. —

Kultura in umetnost

x Narodno gledališče. V soboto 15. t. m. ob 8.21. uri se vprizori ukrajinska narodna igra I. Kotlarevskega s petjem in plesom Natalka Poltavka, katero igra družba ruskih ljubiteljev gledališke umetnosti. Pevske plesne točke spremlja orkester. Jutri prinesemo vsebino igre.

Sport.

: Danes nastopi češki Malostranski SK (Praga) proti I. slovenskemu sportnemu klubu »Maribor«. Odlično moštvo Malostranskega praškega SK, ki je na svoji turneji po Jugoslaviji vseskozi častno in zmagovito zastopalo znani »češki nogomet« nas bode sigurno seznanilo z vsemi vrtilinami in prednostmi njim lastnega sistema v izpeljavi igre. Zanimanje za ta prvi nastop Čehov v jugoslov. Mariboru je zelo veliko. V svoji sredi ima več prvorazrednih igralcev ki so nastopili tudi reprezentativno za Čehoslovaško tako n. pr. na Vidov dan v Zagrebu. »Maribor«, ki je od zadnjega poraza v svojih slabih točkah malo bolj orientiran, nastopi v novi sestavi napadalcev. — Pričakuje se lahko lepi in resni sportni sestanek. Teknuje se danes v četrtek ob 18.4. uri na igrišču »Maribor« v Ljudskem vrtu.

: Sprememba naslova ISSK »Maribor«. Doseđanji naslov za korespondenco sportnega kluba »Maribor« se je opustil ter je novi edino le pravilni naslov sledeči: ISSK »Maribor Poštni predal št. 13. Posebno se opozarja, da je g. Šepec Radovan kot tajnik in odbornik kluba odstopil ter se ni v zadevah kluba na njega ne pismeno in ne ustmeno več za obračati. V nujnih zadevah se začasno obračati na predsednika kluba g. Ivan Roglič (Koroška cesta 19.)

: Gradjanski iz Zagreba, nastopi v nedeljo v Mariboru. Natančnejše sledi.

Objave.

§ Narodna odbrana v Mariboru poziva vse člane k rednemu sestanku v starih društvenih prostorih na dan 12. julija 1922. Odbor.

§ Mestni kino. »Usodni dan« drama v 5. činih z Mady Christians v glavni vlogi se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Listnica uredništva.

»Slovenec iz Maribora«. Dopise, ki se nam pošljejo brez podpisa, načeloma odklanjamo. Uredništvo mora vedeti, k komu ima opravila.

ZAHVALA.

Vse gojenke tečaja „Univerzal“ se tem potom javno in najtopleje zahvalimo g. profesoru Rosiču za njegovo poštivalnost.

Pod njegovim in njegove gospe soproge vodstvom smo se v tako kratki dobi izobrazile v prirojanju ter šivanju obleke in perila. Ker je ta veda neprecenljive vrednosti, pozivamo tudi vse slovenske žene in dekleta, naj ne zamude te redke prilike, da v imenovanem tečaju „Univerzal“ izpopolnijo svojo splošno izobrazbo.

Naša zahvala boji vsakomur tudi najboljša priporočilo.

CELJE, 10. julija 1922.

Hvaležne učence:

Mr. Evseb. Šuster Alojzija Bogataj
Vera Stiglic Toni Veber
Pavilina Sotošek Arnold Bizjak
Antonija Svetličić Fani Cesar
Angelea Feldin Tončka Mernik
Štefi Weiss Ivana Gregorc
Štefi Dolžić Marija Šulga
Milca Križanić

1146

Izbred sodišča.

Vlomilec.

Štirindvajsetletni natak Gašpar Pepovnik iz Guštanja, okraj Prevalje, ki je že trikrat radi tatvine predkaznovan, je vdril dne 21. junija pri Luciji Janet v Tolstem vrhu v stanovanje

ter odnesel 3 metre sukna, svilenoglavno ruto, košček mila, 520 K denarja in 1 srebrno uro v skupni vrednosti 2550 K. Orožništvu se je posrečilo ga dne 22. junija aretirati in oddati sodniji. Sodba se glasi na šest mesecev težke ječe.

Tatinske služkinja.

Dne 1. februarja je prišla 22letna, v Zabljak, okraj Slovenska Bistrica, pristojna služkinja brez stalnega bivališča, Ana Kefer, ki je že petkrat radi tatvine predkaznovana, obiskat svojega bratranca Hinka Keferja, železniškega uslužbenca v Studencih. Ko je videla, da sta bratranec in njegova žena odšla od doma, je pobrala v stanovanju različno žensko obleko in perilo, par novih ženskih čevljev, pleteno košaro in 80 K gotovine, v skupni vrednosti 22.590 K. Z ukradenimi predmeti je izginila. Obleko je prodala, denar pa porabila. Dne 15. februarja se je tatvica zgledila pri posestnici Neži Kolman v Slatini, občina Begunje na Kranjskem, in se ponudila za dekle. Kolmanova je bila voljna jo sprejeti. Dala ji je naslednji dan konja in sani na razpolago, da si gre po svoje stvari, ki jih je imela baje spravljene pri

Hiršmanu v Predstogu. Med potjo v Naklem pa je prefrigana ženska prodala konja, ki je vreden 3650 K Ivanu Zupanu za 2700 K. Z denarjem je popihala in ga zapravila, enajstletnega sina Kolmanove, ki jo je spremljal, pa je pustila v neki gostilni. Šele 24. maja se je mariborski policiji posrečilo tatvico spraviti na varno. Okrožno sodišče jo je obsodilo radi hudodelstva tatvine na dve leti težke ječe.

Druga tatinska služkinja.

22letna, v Gerečjo vas, okraj Ptuj, pristojna služkinja, brez stalnega bivališča, Cecilija Weisbacher, ki je že štirikrat radi tatvine predkaznovana, je bivala meseca marca skozi tri tedne pri posestnici Luciji Nukovi v Abtissendorfu pri Gradcu. Okoli 24. marca pa je izginila in z njo je izginila tudi srebrna ura, par novih ženskih čevljev, nova ženska srajca, krembluza, 3 ženski predpasniki, 2 litra olja 30 jaje in 4 kg mesa v skupni vrednosti 70.000 av. kron. Uro je v mariborski zastavljalnici zastavila, čevlji pa so se našli pri njej. Izgovarja se, da je uro kupila od neke deklice v Wagni pri Gradcu, kar pa se je izkazalo kot neresnično. Klub temu, da so se našli pri

njej ukradeni čevlji, taži obdolženka tatvino. Obsojena je bila na pet mesecev težke ječe.

Trgovina, obrt in industrija

Sklepi II. industrijske konference na Bledu, ki se je vršila 6. t. m., so v glavnem izraženi v sledečih resolucijah: 1. o zakonskih načrtih, ki globoko posegajo v naše gospodarsko življenje, se mora dati gospodarskim organizacijam prilika, da se o njih izjavijo predno se predložijo v sklepanje v narodni skupščini; 2. čimprej naj se izvede izenačenje davčnih sistemov v celi državi ter pravična razdelitev davkov na vse sloje; tudi o tem zakonu naj poprej gospodarske organizacije oddajo svoje mnenje; 3. vojni davek za l. 1920. se naj več ne zaračuna; 4. uredi se naj vprašanje državnih praznikov, glede katerih vlada danes največja zmešnjava; 5. važnim obmejnim carinpicam naj se da pooblastilo, da v manj važnih stvareh odločajo same in ne Beograd; 6. Maribor naj dobi lasten odbor za devize in valute; 7. v mariborskem okrožju naj se uredi obmejni poštni, železniški in cestni promet, ki sedaj zelo ovira trgovinsko poslovanje.

Zahtevajte povsod - - CHARTREUSE

tvrdke M. Druškovič in drug družba z.o. l.

Maribor, Koroška cesta št. 39. . . . 918

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalje.)

(9)

»Na to v hipu sploh nisem pomislil.« je čez nekaj časa izjavil obotavljivo. »Seveda, Edith. Menda bi pa le šlo.«

Maud ni odgovorila. Čakala je. Tako zlahkoma naj ji to pot ne uteče. Po premolku je Allan dostavil: »Saj je parnik prav tak kakor hotel, Maud. Najel bi razkošne stanice, da bi vama bilo udobno.«

Maud je Maca poznala natanko. Nič več ne bi silil vanjo, naj pojde z njim, in je ne prosil. Nobene besede ne bi več rekel in ji tudi kar nič ne zameril, ako bi ga pustila, naj potuje sam.

Na obrazu mu je brala, da se je že sedaj izkušal zadovoljiti s to mislijo.

Premišljuje in razočaran je strmel predse. Ni mu prišlo ni malo na misel, da utegne njena odpoved biti zgolj pretvara, ker sam svoj živ dan nikoli ni igral komedije in ker je njegova čud bila tako preprosta in neprikrivna, da je Maud vsekdar iznova presenečalo.

Na celem jenekaj vzkipelo v njej in prijala ga je za roko. »Seveda pojdem s teboj, Mac!« je izjavila in ga ljubivo pogledala.

»A, vidiš!« je viknil in ji hvaležen stisnil roko.

Obvladana je bila slaba volja in Maudino srce je iznenada zopet bilo veselo in lahko. Začela je jadrno in vedro kramljati. Govorila je o Lloyd in Ethel Lloyd.

»Ali je bila Ethel zelo milostiva, Mac?« je vprašala.

»Res je bila kaj ljubezniva,« je odvrnil Allan.

»Kakšna se ti zdi?«

»Videla se mi je povsem nepriljena, naravna, celo nekam naivna, skoro otročja.«

»O!« Maud se je smejala. In sama ni razumela, zakaj jo je bil Macov odgovor spet nalahno zoper njega ozlovoljil. »O Mac, kako večje presojaš ženske! Lord! Ethel Lloyd, pa naravna! Ethel Lloyd, pa naivna! — Hahaha!«

Ni mogel drugače, zasmejal se je tudi Allan. »Zares se mi je zdela takšna,« je zagotavljal.

Maud pa se je razvnela. »Ne, Mac,« je hitela, »tolikanj razvedrilih nazorov pač še nisem slišala! Takšni ste moški! Ni ga bolj izumetničnega bitja nego je Ethel Lloyd, Mac! Njena prirodnost je njena največja umetnost. Ethel, mirno verjemij, Mac, je doobra pretkana, koketna mladica in vse na njej je preračunjeno. Moške bi vas rada vse zamorila. Meni verjemi, jaz jo poznam. Ali si videl njene oči?«

»Nisem.« Allan je govoril resnico.

»Nisi? Sfinja ima take. — Sama je nekoč dejala Mabili Gordon: oči imam kakor sfinja; vsi pravijo tako. — Ti pa jo smatraš za naivno! Saj je tako strašno domišljava, ta čedna stvarca, o, ti moj Bog! Vsak teden najmanj enkrat je njeno sliko videti v časopisu. Ethel pravi: — Dan in noč dela zase reklamo, prav kakor Hobby. Celo s svojo dobrotvornostjo dela reklamo.«

»Znabiti pa ima res dobro srce, Maud?« je ugovarjal Allan.

»Ethel Lloyd?« Maud se je zasmejala. Potem je Allanu iznenada pogledala v oči, držeč se trdno za niflaste ročnike drevečega, zaganjajočega avtomobila. »Ali je res tako lepa, Ethel?«

»Je; lepa je, Maud. Toda, Bog vedi, zakaj se tako močno pudra!«

Maud je bila videti razočarana. »Ali si je vanjo zaljublil, Mac? Kakor vsi drugi?« je vprašala tiho, s blinjeno bridkostjo.

Allan se je zasmejal in jo je potegnil k sebi. »Semica si, Maud!« je viknil in njen obraz stisnil ob svoje lice.

Zdaj je bila Maud zopet vsa zadovoljna. Odkod

neki to, da jo je danes mogla vznemirjati vsaka malenkost? Kaj ji na mar hodi Ethel Lloyd?

Nekoliko časa je molčala, potem je dejala z odkritosrčnim glasom: »Sicer pa je mogoče, da ima Ethel v resnici dobro srce, še celo verjetno mi je.«

Toda baš ko je bila to izgovorila, se ji je razodelo, da pravzaprav nič kaj ne veruje v Ethelino dobro srce. Ne, danes ni bilo žnjo kaj početi.

Po obedu, ki sta si ga naročila v svojo sobo, je Maud takoj legla, Allan pa je ostal v salonu, da napiše pisma. Ali Maud se ni dalo kaj zaspiti. Od ranega jutra na nogah, je bila preutrujena. Suh, gorki zduh hotelske sobe ji je povzročal lahno vročico. Vsakojake razvne minulega dne, potovanje, koncert, mnoštvo ljudi, Ethel Lloyd, vse se ji je zopet javljalo v preutrujeni glavi. Zopet so ji v ušesu zveneli koncert in glasovi. Spodaj so brneli avtomobili. Potutavalo je. V dalji so burili višinski vlaki. Prav ko je bila na tem, da zaspi, jo je predramilo pokanje v ogrevalnih hlapih. Slišala je hotelsko dvigalo drseče kvišku in nalahno brneče. Priprtna med vratnicami je bila še razsvetljena.

»Ali še zmerom pišeš, Mac?« je vprašala, skoraj ne razklepajoč ustnice.

Mac se je oglašil: »Go on and sleep.« Toda njegov glas je zvenel tako globoko, da se je nalahno vročina v dremavici morala zasmejati.

Zaspala je. Ali nagloma je začutila, da jo je zmrazilo. Prebudila se je, vsa vznemirjena in čudno splašena, ter je premišljala, kaj jo je bilo zgrozilo. Precej se je domislila. Sanjalo se ji je bilo: prišla je v Edithino sobo, in kdo je tam sedel? Ethel Lloyd. Ethel Lloyd je sedela tam, čudo lepa, oni demant je imela na čelu in je malo Editho skrbno spravljala spat — prav kakor da je ona Edithina mati...

Mac je sedel brez suknjiča na voglu sofe in je pisal. Zaškrnilo je ob durih in prikazala se je Maud v spalnem odelu in dremotno zamežikajoč v svetlino.

Lasje so se ji lesketali. Bila je cvetoča in mlada. kakor devojka, in svežost je žehlila iz nje. Oči pa so ji nemirno švigljale.

»Kaj ti je?« je vprašal Allan.

Maud se je zmedena nasmehnila. »Nič mi ni,« je odvrnila, »neumnosti se mi sanjajo.« Sedla je na stol in si ugledila lase. »Zakaj ne greš spat, Mac?«

(Dalje prihodnjic.)

Glavni urednik: Radivoj Reber.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Solidna gospodična išče sobo eventualno tudi hrano pri boljši rodbini. Ponudbe na Mariborska tiskarna d. d., Maribor.

Mlad soliden gospod išče sobo z 15. julijem, po možnosti s hrano in nedaleč glav. kolodvora. Ponudbe pod »F.L.« na upravo. 1143

Meblovana soba, če mogoče z hrano tudi izven sredine mesta, se išče za takoj. Ponudbe pod »Oskrbna« na upravnistvo. 1147

Večja soba s krasno lego blizu frančiškanske cerkve se da takoj za 3 mesca v najem. Naslov v upravi. 1144

Odda se prostorni lokal s skladiščem za trgovino, pisarno ali delavnico sredi mesta. Pojasnila Dravska ulica 10, I. ndstr., vrata 11. 1115 5-3

Delavci se vzamejo na hrano. Gospodarska ulica št. 23, pri hišnici. 1149

Dobro mleko in drugi mlečni izdelki se dobijo v mlekarni Ivana Golob, Slovenska ulica št. 16. 1114 10-4

Stanovanje 3 sobe, kuhinja itd., v vili blizu kolodvora se zamenja za 3 ali 4 sobno v bližini parka. Ponudbe na upravo.

Išče se

s o b a

za solidnega gospoda z separiranim vhodom, ako mogoče v centru mesta in s celo oskrbo. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Takoj«.

Krojaška šola „Univerzal“

(zavod šolskih sester)

Maribor, Samostanska ulica št. 4.

Na zahtevo cenj. gospej in gospodičen pripravljene sem otvoriti tudi

II. kurz za kraj in švanje

vseukupnega ženskega perila in obleke. Prijave se sprejema izključno do 20. julija t. l.

Informacije in ogled izdelkov na razpolago v šoli. — Poučuje se v srbsko-hrvatskem, slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku.

Za uspeh jamči

S. R. Rosič, profesor.

1145

Brusači stekla

dobijo prijetno službo z dobro plačo v Novemestu (Bačka). Ponudbe je nasloviti pod šifro »Zrcalo« na upravništvo »Tabora«. 1142 3-1

Trgovec z vinom

išče stanovanje s hrano v okrožju Krčevine. Cenjene ponudbe pod »Soliden« na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1150

AMERIKANSKI Singer

šivalni stroji, dobijo se edino v naši lastni novi trgovini Maribor, Šolska ul. 2.

kakor tudi:

Singer igle

Singer olje

Singer sukanec

1127

Singer nadomestni deli itd.

Singer šivalni stroji za rodbinsko rabo in obrtniške svrhe.

Prodaja na mesečno odplačilo (24 mesecev)

Lastna mehanična delavnica za popravila vseh sistemov šivalnih strojev.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York

Maribor, Šolska ulica št. 2